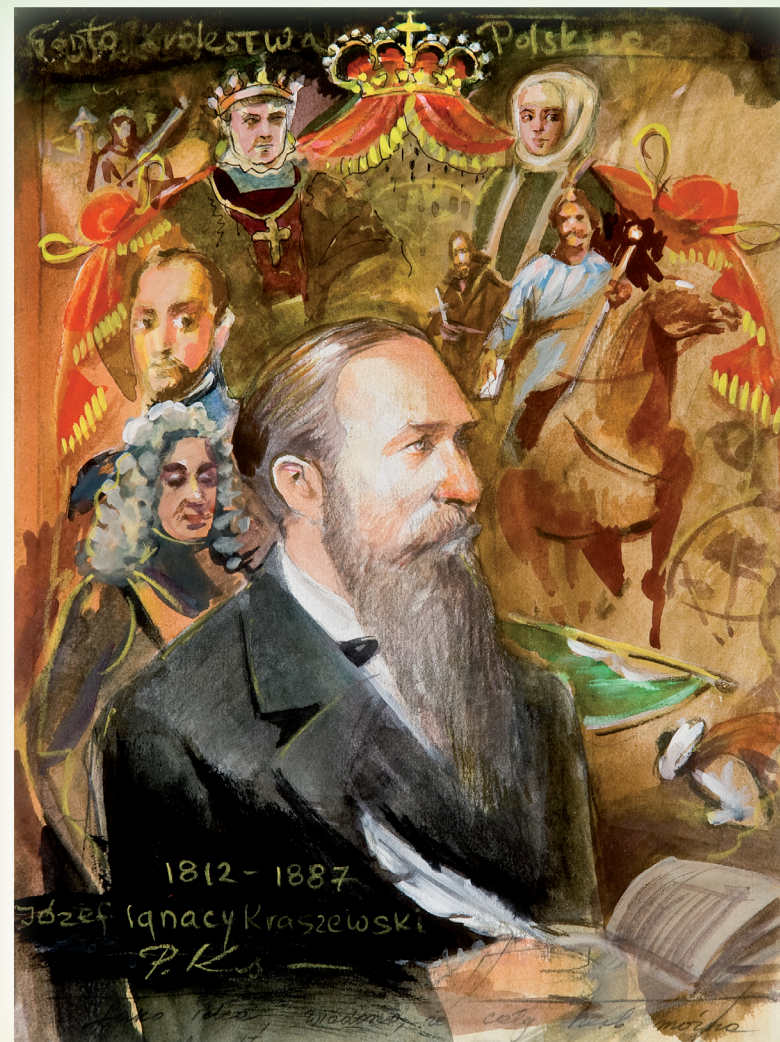

Józef Ignacy Kraszewski

Urodził się w gospodzie, zmarł w hotelu

Urodził się 28 lipca 1812 roku w Warszawie w zajęzdzie przy ulicy Aleksandra (obecnie Kopernika) jako najstarszy syn Jana i Zofii z Malskich. W latach 1813–1822 przebywał w Romanowie u dziadków Anny i Błażeja Malskich oraz prababki Konstancji Nowomiejskiej. W okresie 1822–1826 uczył się w szkole zwanej Akademią Białską, w latach 1826–1827 uczęszczał do szkoły wojewódzkiej w Lublinie, w latach 1827–1829 kontynuował naukę w gimnazjum w Świsłoczy, gdzie otrzymał świadectwo dojrzałości. W okresie 1829–1830 studiował na Wydziale Wymowy i Sztuk Wyzwolonych Uniwersytetu Wileńskiego. W grudniu 1830 roku został aresztowany za udział w Towarzystwie Mnezerów. Wyrok wcielenia do pułku kaukaskiego zamieniono na więzienie w Wilnie, potem na nadzór policyjny i zakaz opuszczania Wilna, który trwał do lipca 1833 roku. Zadebiutował w 1831 roku powieścią *Pan Walery*. W okresie 1835–1837 przebywał w Horodcu i Ossowej na Polesiu Wołyńskim. W 1837 roku ojciec wydzierżawił dla niego wieś Omelno w powiecie łuckim. W 1838 roku ożenił się z Zofią Woroniczówną. Miał czworo dzieci: Konstancję, Jana, Franciszka i Augustę. W 1840 roku nabył na własność majątek Gródek koło Łucka. Od 1841 roku redagował czasopismo „Athenaeum”, zajmował się działalnością literacką: wydał m.in. *Wspomnienia Polesia, Wołyń i Litwy, Obrazy z życia i podróży, Latarnię czarnoksiężską*. W 1848 roku przeniósł się do Hubina. Starł się bez powodzenia o stanowisko profesora literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. W latach 1853–1859 mieszkał w Żytomierzu, w okresie 1860–1863 w Warszawie. Redagował „Gazetę Codzienną”, przemianowaną później na „Gazetę Polską”. Po wybuchu powstania styczniowego z polecenia Aleksandra Wielopolskiego opuścił Warszawę i wyjechał do Drezna. W 1873 roku nawiązał kontakt z francuską agencją wywiadowczą współpracującą z Ministerstwem Wojny w Paryżu. W roku 1875 rozpoczął cykl 29 kronik historycznych z dziejów Polski, zapoczątkowany powieścią *Stara baśń*. W 1879 roku zostały zorganizowane obchody jubileuszowe z okazji 50-lecia działalności literackiej Kraszewskiego. W 1883 roku został aresztowany i osadzony w twierdzy w Magdeburgu. W 1885 roku po wpłaceniu kaucji otrzymał sześciomiesięczny urlop zdrowotny. W 1886 roku wyjechał na kurację do Szwajcarii. Umarł 19 marca 1887 roku w hotelu w Genewie. Złóżki pisarza zostały przywiezione do Krakowa i 18 kwietnia złożone w Krypcie Zasłużonych na Skatce.

Józef Ignacy Kraszewski

Katalog wystawy

Wystawa zrealizowana na podstawie zbiorów

Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie (APAN)

oraz

Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności (ANPAN i PAU)

Biblioteki Filmoteki Narodowej (BFN)

Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich (BLAN)

Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie (MR)

Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie (ML)

Narodowego Archiwum Cyfrowego (NAC)

Scenariusz wystawy i redakcja katalogu

Joanna Arvaniti, Katarzyna Sójkowska

Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie

Współpraca

Marek Ciara, Paulina Mitek, Tomasz Rudzki

Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie

Projekt graficzny

Maria Kaliszczyk-Donaj

AMALKER sp. z o.o.

Na okładce

Paulina Kopestyńska, *Józef Ignacy Kraszewski*, akwarela, 2012, APAN

W tekście

wykorzystano ornament autorstwa Józefa Ignacego Kraszewskiego z jego listu do Wawrzyńca Benzelstierny-Engeströma, Drezno, 19 marca 1884, Materiały Wawrzyńca Benzelstierny Engeströma, APAN, P.III-10, k. 130

© Copyright by Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie, Warszawa 2012

ISBN 978-83-933188-2-7

Wydawca

Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie

ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa, www.apan.waw.pl

Skład, łamanie i druk

AMALKER sp. z o.o.

ul. Okrzei 21, 03-715 Warszawa, www.amalker.com

PAN
POLSKA AKADEMIA NAUK
ARCHIWUM

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 5

Fot. 3

Fot. 4